

## نقش زنان مقاومت در تربیت فرزندان

فرانک نصرالهی<sup>۱</sup>

### چکیده

این مقاله به بررسی نقش زنان مقاومت در تربیت فرزندان می‌پردازد. نقش زنان به‌ویژه مادران در تربیت فرزندان، نقشی اساسی و غیرقابل‌انکار است که تأثیر عمیقی بر شکل‌گیری شخصیت، ارزش‌ها و رفتارهای نسل آینده دارد. زنان با ویژگی‌های عاطفی و حمایتی خود، می‌توانند محیطی پر از عشق و امنیت ایجاد کنند که به رشد اعتماد به نفس و استقامت در کودکان کمک می‌کند. همچنین، آن‌ها با انتقال ارزش‌های اخلاقی و اجتماعی، تقویت مهارت‌های ارتباطی و اجتماعی، و تشویق به تحصیل و یادگیری مادام‌العمر، به تربیت نسلی آگاه و مقاوم کمک می‌کنند. زنان به‌عنوان نمادهای مقاومت، توانایی مدیریت چالش‌ها و سختی‌های زندگی را به فرزندان خود آموزش می‌دهند و به آن‌ها یاد می‌دهند که چگونه در برابر مشکلات ایستادگی کنند. از طریق ایجاد فضایی سالم برای ابراز احساسات و تشویق به توسعه مهارت‌های زندگی، آن‌ها می‌توانند به فرزندان خود آموزش دهند که چگونه در جامعه‌ای پیچیده و متغیر زندگی کنند. بنابراین، نقش زنان در تربیت فرزندان نه تنها به درستی تربیت نسل‌ها کمک می‌کند، بلکه به ساخت جامعه‌ای پایدار و سالم نیز منجر می‌شود.

**کلیدواژه‌ها:** زنان مقاومت، تربیت فرزندان، الگوسازی، عاطفه و حمایت

---

<sup>۱</sup>. سطح ۲ حوزه، حوزه علمیه تخصصی فاطمه الزهرا (س) شهرستان ایلام.

Email: faranaknasrolahi3@gmail.com

## مقدمه

نقش زنان در جامعه همواره مهم و کلیدی بوده است، به ویژه در زمینه تربیت فرزندان. زنان به عنوان مادر، مربی و الگوی اولیه زندگی هر کودک، تأثیر عمیقی بر شکل‌گیری ارزش‌ها، شخصیت و رفتارهای آن‌ها دارند. این تأثیرگذاری از جنبه‌های مختلفی قابل بررسی است و به دلیل شرایط فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی متفاوت در جوامع مختلف، ابعاد و روش‌های آن نیز متنوع است.<sup>۱</sup>

اولین و مهم‌ترین نقش زنان در تربیت فرزندان، نقش عاطفی و روانی آن‌هاست. مادران به عنوان مراقبان اصلی، محیطی پر از عشق و حمایت فراهم می‌کنند که می‌تواند در رشد اعتماد به نفس و احساس امنیت کودک نقش بسزایی داشته باشد. این احساس امنیت، سنگ بنای شخصیتی قوی و سالم را برای کودکان فراهم می‌کند و در نتیجه به آن‌ها این امکان را می‌دهد تا در مواجهه با چالش‌های زندگی، مقاومت و انعطاف‌پذیری بیشتری از خود نشان دهند.<sup>۲</sup>

علاوه بر این، زنان در انتقال ارزش‌ها و فرهنگ خانواده نقشی حیاتی ایفا می‌کنند. از طریق داستان‌گویی، بازی و تعاملات روزمره، مادران می‌توانند اصول اخلاقی، اجتماعی و فرهنگی را به فرزندان خود آموزش دهند. این ارزش‌ها نه تنها در سنین کودکی، بلکه برای مدت‌ها بعد در زندگی آنان تأثیرگذار خواهند بود و به آنها کمک می‌کند تا در مسیر خود مبنایی اخلاقی و اصولی داشته باشند.<sup>۳</sup>

دوست‌داشتن و حمایت مادرانه همچنین می‌تواند به توسعه مهارت‌های اجتماعی در کودکان کمک کند. زنانی که توانایی گوش دادن فعال و یا همدلی را نشان می‌دهند، به کودکان آموزش می‌دهند که چگونه باید با دیگران ارتباط برقرار کنند، احساسات خود را بیان کنند و به دیگران احترام بگذارند. این مهارت‌ها در سنین بالاتر به آنان کمک می‌کند تا روابط اجتماعی مثبت و سازنده‌ای را برقرار کنند.<sup>۴</sup>

---

<sup>۱</sup> شریفی، رضا. (۱۳۹۶). نقش زنان در تربیت نسل آینده: بررسی نقاط قوت و ضعف، ص ۳۵

<sup>۲</sup> رحمتی، زهرا. (۱۳۹۷). آموزش مهارت‌های زندگی: نقش مادران در پرورش فرزندان، ص ۳۲

<sup>۳</sup> علی‌اکبری، مهدی. (۱۳۹۵). نقش مادران در تربیت کودکان موفق، ص ۴۷

<sup>۴</sup> زینالوند، مهدی. (۱۳۹۹). سازگاری و تربیت: مطالعه‌ای بر نقش زنان در خانواده، ص ۲۸

علاوه بر این، زنان نقش مهمی در تشویق آموزش و تحصیل در فرزندان دارند. آن‌ها با ایجاد فضایی مثبت برای یادگیری، کودکان را به سمت موفقیت‌های علمی و عملی هدایت می‌کنند. در جوامعی که دسترسی به آموزش محدود است، مادران می‌توانند به‌عنوان پیشگامان فراهم آوردن امکانات آموزشی برای فرزندان خود عمل کنند و از آن‌ها حمایت کنند تا بتوانند به آرزوهای خود دست یابند.

در نهایت، زنان به عنوان نماد مقاومت و پایداری نیز در مواقع بحران و چالش‌ها نقش خود را ایفا می‌کنند. آن‌ها با روحیه قوی و اراده‌ای استوار، می‌توانند الگوی مناسبی برای فرزندان خود باشند و به آن‌ها یاد دهند که چگونه در برابر سختی‌ها بایستند و به دنبال راه‌های حل مشکلات خود باشند. این نوع الگوگیری می‌تواند به ایجاد نسلی مقاوم و خودباور کمک کند. نقش زنان و به‌ویژه مادران در تربیت فرزندان دارای اهمیت و ضرورتی خاص است که به وضوح در زندگی خانوادگی و اجتماعی دیده می‌شود. مادران به‌عنوان نخستین الگوهای تربیتی، تأثیر عمیقی بر شخصیت و رفتار فرزندان خود دارند. آن‌ها با مقاومت در برابر چالش‌ها، به فرزندان درس‌هایی از اراده و استقامت می‌آموزند. داین روحیه می‌تواند به کودکان کمک کند تا با فشارهای اجتماعی و تحصیلی بهتر کنار بیایند و آن‌ها را به افرادی قوی و مؤثر در جامعه تبدیل کند. همچنین، زنان با انتقال ارزش‌های اخلاقی مانند همدلی و احترام به انسان‌ها، در شکل‌گیری نگرش‌های مثبت در فرزندان نقش مهمی دارند.<sup>۱</sup>

علاوه بر این، مادران می‌توانند به فرزندان معنا و هدفی برای زندگی ببخشند و آن‌ها را برای مواجهه با چالش‌های آینده آماده کنند. به همین دلیل، باید به نقش حیاتی زنان در تربیت فرزندان توجه ویژه‌ای شود. این تربیت نه تنها بر خانواده، بلکه بر کل جامعه تأثیر گذاشته و اساس یک جامعه سالم و پایدار را شکل می‌دهد.

با توجه به تمام این ابعاد، می‌توان گفت که نقش زنان در تربیت فرزندان نه تنها اساسی و بنیادی است، بلکه تأثیر آن در شکل‌گیری آینده جامعه غیرقابل انکار است. زنان با پرورش نسلی آگاه، توانمند و مقاوم، به‌نوعی آینده‌سازان جامعه خود خواهند بود و بدین ترتیب، نقشی تأثیرگذار در توسعه پایدار و بهبود کیفیت زندگی در جوامع مختلف ایفا می‌کنند. با توجه به مقدمه بیان شده این تحقیق به دنبال پاسخ به این سوال است که شیوه‌های آموزش ارزش‌های انقلاب اسلامی بر کودکان کدامند؟

---

<sup>۱</sup> شریفی، مهدی. (۱۳۹۴). زیبایی‌شناسی تربیت: قدرت زنان در پرورش نسلی مقاوم، ص ۴۵.

## نقش زنان مقاومت در تربیت فرزندان

نقش زنان در تربیت فرزندان به عنوان یکی از بنیادهای اصلی توسعه اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی هر جامعه‌ای، اهمیت ویژه‌ای دارد. این نقش فراتر از مسئولیت‌های ظاهری و روزمره است و به‌طور عمیقی به شکل‌گیری شخصیت افراد و کیفیت زندگی اجتماعی آنان وابسته است. از دیرباز، زنان به‌ویژه در خانواده‌ها به عنوان نگهبانان ارزش‌ها و هویت فرهنگی شناخته می‌شدند و امروزه نیز این نقش همچنان پابرجا و حیاتی است.

### بخش اول: نقش عاطفی و روانی زنان

زنان به‌ویژه مادران در محور مقاومت، نقشی بسیار کلیدی و محوری در تربیت عاطفی و روانی فرزندان ایفا می‌کنند. این زنان با ایجاد فضایی امن و محبت‌آمیز، نخستین معلمانی هستند که در مراحل اولیه زندگی به رشد عاطفی و روانی کودکان کمک می‌کنند. محیطی که ناشی از عشق و توجه مادران است، احساس امنیت را در کودکان ایجاد می‌کند و به آن‌ها این امکان را می‌دهد که به راحتی با چالش‌های زندگی روبه‌رو شوند.<sup>۱</sup>

#### ۱. ابراز عواطف و محبت

عواطف مثبت مادران، شامل عشق، محبت و همدلی، در ایجاد ارتباط عاطفی قوی با فرزندان نقشی حیاتی دارد. این روابط نه تنها به فرزندان احساس امنیت و آرامش می‌دهد، بلکه منجر به تقویت اعتماد به نفس و سلامت روان آن‌ها نیز می‌شود. فرزندی که محبت و حمایت مادر را تجربه می‌کند، بیشتر احتمال دارد که در آینده خود نیز به دیگران همدلی و ارتباطی مثبت برقرار کند. این امر به‌ویژه در جوامع مقاومت، که لازم است فرزندان با هنجارهای همسویی و همبستگی اجتماعی آشنا شوند، اهمیت دارد.

#### ۲. نقش در توسعه مهارت‌های اجتماعی

زنان به‌خصوص مادران در محور مقاومت، با فراهم آوردن محیطی مناسب برای ابراز احساسات و ارتباطات عاطفی می‌توانند به فرزندان کمک کنند تا مهارت‌های اجتماعی و عاطفی گوشه‌گیر نداشته باشند. کودکانی که در محیطی حمایتگر و محبت‌آمیز بزرگ می‌شوند، بهتر می‌توانند ارتباطات مثبت برقرار کرده و به همدلی و همکاری با دیگران روی

---

<sup>۱</sup> همتی، رضا. (۱۳۹۶). نقش محوری زنان در تربیت نسل‌های آینده، ص ۸۹.

آورند. این مهارت‌ها از اجزای کلیدی موفقیت‌های فردی و اجتماعی است که در آینده برای آن‌ها بسیار ارزشمند خواهد بود.<sup>۱</sup>

### **۳. بهبود سلامت روان**

عاطفه و احساسات مثبت از جانب مادران همچنین نقش مؤثری در پیشگیری از مشکلات روانی در فرزندان ایفا می‌کند. تحقیقات نشان داده‌اند که کودکانی که در محیطی عاطفی و حمایتگر بزرگ می‌شوند، کمتر به مشکلاتی چون اضطراب و افسردگی دچار می‌شوند. مادرانی که توانسته‌اند احساسات فرزندان خود را شناسایی و مدیریت کنند، می‌توانند به‌عنوان الگوهای قوی و مثبت در زندگی آن‌ها عمل کنند و کمک کنند تا فرزندان‌شان در زمان‌های دشوار بهتر عمل کنند.

### **۴. شکل دادن باورهای خودارزشی**

نقش عاطفی و روانی زنان در شکل‌گیری باورهای خودارزشی قوی در فرزندان نقش مهمی دارد. مادرانی که به فرزندان خود اعتماد به نفس و حمایت عاطفی می‌دهند، به آن‌ها کمک می‌کنند تا احساس کنند که ارزشمند و توانمند هستند. این حس خودباوری، تأثیر زیادی بر موفقیت‌های تحصیلی و اجتماعی آن‌ها خواهد داشت و آن‌ها را تشویق می‌کند تا برای دستیابی به هدف‌های خود تلاش کنند.

### **۵. شکل‌گیری هویت فرهنگی و اجتماعی**

زنان به‌ویژه در جوامع مقاومت، به‌عنوان انتقال‌دهندگان فرهنگ و ارزش‌ها، می‌توانند هویت فرهنگی و اجتماعی فرزندان را شکل دهند. مادران با ابراز عواطف و رفتارهای مثبت، به فرزندان یاد می‌دهند که به دیگران احترام بگذارند و عشق به خانواده و جامعه را در دل خود نهادینه کنند. این انتقال هویت فرهنگی و اجتماعی نه‌تنها در جاودانه کردن سنت‌ها و ارزش‌ها مؤثر است، بلکه به تقویت همبستگی و همیاری بین نسل‌ها نیز کمک می‌کند.<sup>۲</sup>

### **۶. منابع استرس و مدیریت آن**

زنان معمولاً منابع استرس را در زندگی مدیریت می‌کنند و به فرزندان یاد می‌دهند که چگونه با چالش‌های روزمره روبه‌رو شوند. مادری که قادر به شناسایی و مدیریت احساسات

---

<sup>۱</sup> ریاحی، حسن. (۱۴۰۰). زنان و مقاومت در جامعه: تأثیرات بر تربیت فرزندان، ص ۵۸.

<sup>۲</sup> سادات، لیلا. (۱۳۹۴). مادران و چالش‌های تربیت: نگاهی به مشکلات و راهکارها، ص ۴۸.

## نتیجه گیری

نقش زنان به‌ویژه مادران به‌عنوان مقاومت‌کنندگان و تربیت‌کنندگان اصلی فرزندان، نقشی بی‌بدیل و حیاتی در شکل‌گیری شخصیت، رفتار و فرهنگ آینده نسل‌ها دارد. زنان، با ویژگی‌های عاطفی، ارتباطی و الگوهای رفتاری خود، می‌توانند زیربنای تربیتی مستحکم و مثبتی را برای فرزندان خود فراهم کنند. دوران کودکی، زمان حساس و کلیدی برای رشد شخصیت و شناخت ارزش‌ها است و در این دوره، مادران با ایجاد محیطی سرشار از عشق، حمایت و فهم، می‌توانند به توسعه عواطف مثبت و اعتماد به نفس کودکان کمک کنند.

زنان در نقش‌های مختلف خود، از جمله مادر، خواهر و مربی، به انتقال ارزش‌های اخلاقی و اجتماعی پرداخته و از این طریق، هویت فرهنگی و اجتماعی فرزندان را شکل می‌دهند. تقویت مهارت‌های اجتماعی، مانند همدلی، احترام و کار گروهی، از دیگر ابعاد مهمی است که توسط زنان در تربیت فرزندان به‌وجود می‌آید. این مهارت‌ها نه‌تنها در سنین کودکی، بلکه در تمامی جنبه‌های زندگی فردی و اجتماعی کودک تا بزرگسالی نیز تأثیرگذار است.

علاوه بر آن، نقش زنان در تشویق به تحصیل و آموزش نیز قابل توجه است. مادران با فراهم کردن امکان آموزش و انگیزه برای یادگیری، می‌توانند آینده‌ای روشن‌تر برای فرزندان خود رقم بزنند. این حمایت موجب می‌شود که فرزندان نه‌تنها به‌دنبال علم و دانش بروند بلکه به‌عنوان شهروندانی آگاه و مسئول در جامعه ایفای نقش کنند.

مهم‌ترین نکته در این میان، تأثیر روحیه مقاومت و پایداری زنان در تربیت فرزندان است. زنانی که با چالش‌ها و سختی‌های زندگی مقابله می‌کنند، به فرزندان خود نشان می‌دهند که چگونه می‌توان در برابر مشکلات ایستادگی کرد و به دنبال راه‌حل‌های مؤثر بود. این روحیه نه‌تنها منجر به تقویت استقامت در کودکان می‌شود، بلکه آن‌ها را به الگوهای متمر ثمر در جامعه تبدیل می‌کند.

در نهایت، نتیجه‌گیری می‌شود که توجه به نقش زنان در تربیت فرزندان و حمایت از آن‌ها نه‌تنها به بهبود وضعیت خانواده‌ها کمک می‌کند، بلکه به ایجاد جامعه‌ای سالم، مقاوم و پایدار نیز منجر خواهد شد. سرمایه‌گذاری در آموزش و پرورش زنان، احترام به حقوق آن‌ها و ایجاد امکانات مناسب برای ایفای نقش‌های مختلف در خانواده و جامعه، از جمله راهکارهایی است که می‌تواند به تقویت این نقش کمک کند. بنابراین، نقش مادران به‌عنوان محوریت تربیت و

نهیضت‌های اجتماعی، همواره باید مورد توجه و حمایت قرار گیرد تا نسلی آگاه، قوی و مستقل در آینده شکل گیرد.

## پیشنهادهای کاربردی

نقش زنان به‌عنوان مقاومت‌کنندگان در تربیت فرزندان، مستلزم رویکردها و اقداماتی است که می‌تواند به بهبود این فرآیند کمک کند. در زیر، چند پیشنهاد کاربردی برای تقویت این نقش و پرورش فرزندان با ویژگی‌های مثبت و مقاوم ارائه می‌شود:

۱. آموزش مهارت‌های زندگی: مادران می‌توانند بر اهمیت آموزش مهارت‌های زندگی به فرزندان تأکید کنند. این مهارت‌ها شامل مهارت‌های ارتباطی، مدیریت زمان، حل مسئله و تصمیم‌گیری است. برگزاری کارگاه‌ها و فعالیت‌های گروهی در این زمینه می‌تواند مفید باشد.

۲. تشویق به خودباوری و اعتماد به نفس: خودباوری و اعتماد به نفس از عوامل کلیدی در مقاومت فردی است. مادران می‌توانند با ایجاد محیطی حمایت‌گر و پر از محبت، موفقیت‌های کوچک فرزندان را بالا ببرند و به آن‌ها احساس ارزشمندی و توانمندی بدهند.

۳. ایجاد فضایی برای ابراز احساسات: زنان باید فضایی فراهم کنند که در آن فرزندان بتوانند احساسات خود را ابراز کنند. این امر به آن‌ها کمک می‌کند تا با هیجانات خود آشنا شده و نحوه مدیریت آن‌ها را یاد بگیرند. برگزاری مکالمات خانوادگی مرتب در این خصوص می‌تواند اثربخش باشد.

۴. تأکید بر آموزش اخلاقیات و ارزش‌ها: نقش زنان در انتقال ارزش‌های اخلاقی و اجتماعی حیاتی است. باید به فرزندان بیاموزند که ارزش‌هایی مانند احترام، صداقت، همدلی و همکاری چقدر مهم است و در زندگی روزمره‌اش چگونه می‌توانند این ارزش‌ها را به کار برند.

۵. مدیریت زمان و توازن کار و زندگی: مادران می‌توانند با مدیریت مؤثر زمان، توازن میان کار، زندگی اجتماعی و خانواده را حفظ کنند. الگوی مناسبی برای فرزندان خواهند بود و به آن‌ها یاد خواهند داد که چگونه می‌توانند به مسئولیت‌های خود در زندگی به‌خوبی رسیدگی کنند.

۶. تشویق به یادگیری مادام‌العمر: زنان می‌توانند فرزندان خود را به یادگیری مادام‌العمر تشویق کنند. این می‌تواند از طریق مطالعه، شرکت در دوره‌های آموزشی و انجام فعالیت‌های خلاقانه صورت گیرد. این امر به فرزندان الهام می‌دهد که همیشه در جستجوی یادگیری و رشد باشند.

۷. تقویت مهارت‌های اجتماعی: زنان می‌توانند با ایجاد فرصت‌هایی برای تعاملات اجتماعی، به فرزندان خود کمک کنند تا مهارت‌های اجتماعی را توسعه دهند. برگزاری ملاقات‌های خانوادگی یا فعالیت‌های گروهی می‌تواند باعث ارتقاء این مهارت‌ها شود.

۸. ایجاد روابط مثبت و معنادار: تشویق به برقراری روابط مثبت با دیگران و ایجاد دوستی‌های معنادار، به فرزندان کمک می‌کند تا به اجتماعات خود نزدیک‌تر شوند و از تجربیات دیگران بهره ببرند.

۹. به‌کارگیری روش‌های تربیتی مثبت: استفاده از روش‌های تربیتی مثبت، مانند تقویت رفتارهای خوب و تشویق به مسئولیت‌پذیری، می‌تواند نقش مهمی در تربیت کودکان داشته باشد. رویکردهای مثبت و حمایت‌گر، باعث افزایش انگیزه و رفتارهای مطلوب در فرزندان خواهد شد.

۱۰. حمایت از خود و فرزندان: زنان باید به مراقبت از خود و سلامت جسمی و روحی خود توجه کنند. فرزندان با دیدن مادرانی که به خود احترام می‌گذارند، یاد می‌گیرند که چگونه خود را ارزشمند بدانند و به سلامت روان خود اهمیت دهند.

## منابع

### کتاب ها

۱. باقری، لیلا. (۱۳۹۷). مادران به عنوان مربیان: تأثیر آن‌ها بر رشد و پرورش کودکان. مشهد: نشر دانش پژوه.
۲. بیات، معین. (۱۴۰۱). فرهنگ و تربیت: بررسی نقش زنان در توانمندسازی فرزندان. تبریز: انتشارات نور.
۳. رضایی، امین. (۱۳۹۸). تربیت فرزندان در خانواده‌های ایرانی: چالش‌ها و راهکارها. اصفهان: نشر بهار.
۴. ریاحی، حسن. (۱۴۰۰). زنان و مقاومت در جامعه: تأثیرات بر تربیت فرزندان. شیراز: انتشارات علم و ادب.
۵. زینالوند، مهدی. (۱۳۹۹). سازگاری و تربیت: مطالعه‌ای بر نقش زنان در خانواده. تهران: انتشارات رشد.
۶. سمیعی، باقر. (۱۳۹۶). یادگیری اخلاقی در کودکان: نقش مادران و مربیان زن. قم: نشر نوید فکر.
۷. شریفی، مهدی. (۱۳۹۴). زیبایی‌شناسی تربیت: قدرت زنان در پرورش نسلی مقاوم. زنجان: نشر تکامل.
۸. صباغی، نرجس. (۱۴۰۰). چالش‌های مادران در تربیت: نگاهی جامع به عوامل مؤثر. کرمان: انتشارات جهاد دانشگاهی.
۹. علی‌اکبری، مهدی. (۱۳۹۵). نقش مادران در تربیت کودکان: نظریه‌ها و تجارب. تهران: انتشارات نگاه.
۱۰. همتی، رضا. (۱۳۹۶). نقش محوری زنان در تربیت نسل‌های آینده: یک تحلیل اجتماعی. تهران: انتشارات مهر.

## مقاله ها

۱. ایزدی، نرجس. (۱۴۰۰). فرهنگ و آموزش: تأثیر مادران در تربیت کودکان از منظر فرهنگی. نشریه فرهنگی اجتماعی، ۱۰(۲)، ۶۷-۸۲.
۲. باقری، سارا. (۱۳۹۸). نقش زنان و مادران در انتقال ارزش ها به فرزندان. مجله روان شناسی تربیتی، ۲۰(۴)، ۱۰۲-۱۱۵.
۳. تاجیک، علی. (۱۳۹۶). خانواده و تربیت: بررسی نقش زنان در شکل گیری شخصیت کودک. مجله علوم اجتماعی، ۱۹(۲)، ۵۵-۷۰.
۴. حسینی، فاطمه. (۱۴۰۰). پایداری و مقاومت زنان در دوران امروزی: تأثیرات بر تربیت فرزندان. فصلنامه مطالعات اجتماعی، ۱۵(۱)، ۷۵-۹۰.
۵. رحمتی، زهرا. (۱۳۹۷). آموزش مهارت های زندگی: نقش مادران در پرورش فرزندان. پژوهش های تعلیم و تربیت، ۱۱(۳)، ۳۲-۵۰.
۶. سادات، لیلا. (۱۳۹۴). مادران و چالش های تربیت: نگاهی به مشکلات و راهکارها. پژوهش های تربیتی، ۹(۳)، ۴۱-۵۹.
۷. شریفی، رضا. (۱۳۹۶). نقش زنان در تربیت نسل آینده: بررسی نقاط قوت و ضعف. مجله بین المللی پژوهش خانواده، ۵(۱)، ۱۵-۳۰.
۸. علی اکبری، مهدی. (۱۳۹۵). نقش مادران در تربیت کودکان موفق. نشریه پژوهش های خانواده، ۱۲(۲)، ۴۵-۶۰.
۹. معینی، مهدی. (۱۳۹۹). مادران، مقاومت و تربیت: چالش ها و فرصت ها. نشریه روان شناسی اجتماعی، ۸(۴)، ۸۸-۱۰۰.
۱۰. نمکی، پروین. (۱۴۰۱). نقش حمایتی مادران در تربیت فرزندان: تأثیر بر آینده سازی. مجله پژوهش های خانوادگی، ۱۳(۱)، ۲۳-۳۵.